

משרד האוצר

פרסום להערות הציבור

נוהל: פיילוט לפיצוי בעלי עסקים שנפגעו בעלי עסקים שנפגעו מעבירת גביית דמי חסות

1. רקע כללי

תופעת גביית דמי חסות היא תופעה קשה עם פוטנציאל נזק כלכלי משמעותי. בדוח מבקר המדינה מאפריל 2026 מופיע סקר של "ארגון הקבלנים והבונים במחוז תל אביב והמרכז" ובו נמצא ש-87% מהקבלנים בארץ שילמו דמי חסות. כדי להתמודד עם התופעה, בחודש אוגוסט 2023 נכנס לתוקף תיקון לחוק העונשין, התשל"ז-1977, שהגדיר את עבירת גביית דמי חסות וקבע בגינה עונש מאסר כבד (להלן – **דמי חסות**). מאז תיקון החקיקה כאמור ועד סוף שנת 2024 נפתחו במשטרה 156 תיקים בגין גביית דמי חסות, ובתיקים אלו נרשמו 291 חשודים, כלומר יש חשודים שנרשמו ביותר מתיק אחד. במהלך שנת 2025 נפתחו במשטרה 221 תיקים בגין גביית דמי חסות, בתיקים אלו נרשמו 538 חשודים. על פי הערכות גופי האכיפה, סכומי גביית דמי חסות נעים בסך של בין אלפי שקלים לעשרות אלפי שקלים בחודש מכל קורבן, ומצטברים לכל הפחות למאות מיליוני שקלים מדי שנה.

מאחר שדרך מרכזית לצמצום תופעת גביית דמי החסות היא הרתעת העבריינים, יש להגביר את הסיכוי לתפוס אותם ולמצות איתם את הדין. לטובת העניין יש חשיבות רבה בהגדלת מספר התלונות במשטרה בנושא. ואולם, כיום מעטים בעלי העסקים אשר מתלוננים כנגד גביית דמי חסות, וזאת בין היתר לאור הסיכונים הכרוכים בהגשת התלונה ובהם פגיעה ברכוש העסק, כאשר סיכונים אלה מועצמים במקום בו חברת הביטוח אינה מכסה נזקי רכוש אלה.

2. מטרת הנוהל

בהתאם להחלטת ממשלה מס' 4299 שעניינה "סיוע לבעלי עסקים שרכושם נפגע כתוצאה מגביית דמי חסות" מיום 28 ביוני 2026, מוצע ליצור מסלול הקובע זכאות לפיצוי בעלי עסקים בשל נזקי רכוש ישירים שיגרמו לרכושם, ובכלל זה רכוש ביתם, בעקבות פעילות של דרישת דמי חסות מהם, ואשר התלוננו למשטרה והעבירו לה את כל המידע הקשור לעבירת הפרוטקשן, וכאשר פוליסת הביטוח שבבעלותם אינה מכסה נזק זה. לצד זאת, עידוד הגשת תלונות ושיתוף הפעולה עם המשטרה יביא לשיפור ההרתעה ומיצוי הדין עם מבצעי עברת גביית דמי חסות, ובכך יוביל לצמצום התופעה.

הפיצוי מבוסס על עקרונות הפיצוי והזכאות הקבועים בחוק מס רכוש וקרן פיצויים, התשכ"א-1961 (להלן – **החוק**) והתקנות שהותקנו מכוחו, ובראשם עקרון השבת המצב לקדמותו.

משרד האוצר

3. מדדי הצלחה ונתונים שייבחנו

3.1. בתום חודש לאחר תום תקופת הפיילוט –

- 3.1.1. עלייה בשיעור התיקים שנפתחו בשל עבירת דמי חסות, על בסיס נתוני משטרת ישראל ביחס לתקופות מקבילות;
- 3.1.2. עלייה במספר התיקים כאמור שהועברו לטיפול הפרקליטות עם המלצה להעמדה לדין או סגירת תיק מעילה של חוסר ראיות מספיקות, על בסיס נתוני משטרת ישראל ביחס לתקופות מקבילות.

3.2. בתום שנה לאחר תום תקופת הפיילוט –

- 3.2.1. עלייה בשיעור התיקים כאמור שהועברו לטיפול הפרקליטות עם המלצה להעמדה לדין או סגירת תיק מעילה של חוסר ראיות מספיקות, על בסיס נתוני משטרת ישראל ביחס לתקופות מקבילות;
- 3.2.2. עלייה בשיעור כתבי האישום שהוגשו נגד חשודים בעבירת דמי חסות בעקבות התלונות שהוגשו, על בסיס נתוני פרקליטות המדינה ביחס לתקופות מקבילות.
- 3.3. בתום שנה לאחר תום תקופת הפיילוט, יאספו נתונים אלה:
 - 3.3.1. כמות המשתתפים בפיילוט שתביעתם התקבלה והמשיכו לשתף פעולה עם המשטרה לאורך התיק;
 - 3.3.2. שיעור העסקים המדווחים כי הם שמעו על הפיילוט מתוך כלל העסקים הנסקרים בסקר ייעודי, והאם הוא שיפר את אמון בעלי העסקים בגורמי האכיפה בהתמודדות עם תופעת גביית דמי חסות;
 - 3.3.3. שיעור העסקים המדווחים כי פנו אליהם בדרישה לתשלום דמי חסות, כי דיווחו למשטרה על דרישה זו, וכי הם מבוטחים בנזקי זדון, על בסיס סקר מגמות בעסקים של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה ביחס לשנה קודמת;
 - 3.3.4. מספר הדיווחים של בעלי עסקים על כך שניזוקו בשל עבירת דמי חסות נוספת, שחלה לאחר הגשת תביעה.

4. הגדרות

- 4.1. "בעל עסק" – "חייב במס" כהגדרתו בחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975, אשר חייב בניהול פנקסים לשנת הנזק;
- 4.2. "החוק" – חוק מס רכוש וקרן פיצויים, התשכ"א-1961;
- 4.3. "חפצים ביתיים", "שיקום הנזק" – כהגדרתם בתקנות חפצים ביתיים;
- 4.4. "המנהל" – מנהל קרן הפיצויים (מס רכוש) ברשות המיסים או מי מטעמו;
- 4.5. "נזק דמי חסות" – נזק לגופו של נכס, שהמנהל או מי מטעמו קבע שנגרם עקב ביצוע עבירת דמי חסות כהגדרתה בחוק העונשין, התשל"ז-1977, כלפי בעל עסק;
- 4.6. "ניזוק" – בעל עסק, שנקבע על ידי המנהל או מי מטעמו שנגרם נזק כתוצאה מעבירה הקשורה לדמי חסות לרכוש בבעלותו, בין אם מדובר ברכוש עסקו או בית מגוריו, או מי שנושא בהוצאות שיקום של נזק כאמור;
- 4.7. "נכס", "מלאי", "ציוד", "בנין" – כהגדרתם בחוק;

משרד האוצר

- 4.8. "שווי הנכס", "הנזק הממשי", "שיקום הנזק", "הוצאות להקטנת נזק" – כהגדרתם בתקנות מס רכוש ;
- 4.9. "תקופת הפיילוט" – התקופה שחלה החל מיום פרסום נהל זה (יום X באוגוסט 2026) ועד יום X באוקטובר 2026, עברה הוקצה סך של 35 מיליון ש"ח; הפיילוט ימשך לתקופה של חודשיים, וניתן להאריכו לתקופה שלא תעלה על חצי שנה בסך הכל, בכפוף לקיומו של תקציב מתאים.
- 4.10. "תקנות חפצים ביתיים" – תקנות מס רכוש וקרן פיצויים (תשלום פיצויים) (חפצים ביתיים), התשל"ג-1973 ;
- 4.11. "תקנות מס רכוש" – תקנות מס רכוש וקרן פיצויים (תשלום פיצויים) (נזק מלחמה ונזק עקיף), התשל"ג-1973 ;

5. תנאי הזכאות

- 5.1. מגיש התביעה הוא בעל עסק חוקי עם רישיון עסק וכן בעל תיק פעיל ברשות המסים.
- 5.2. לאורך כל תקופת הפיילוט, מגיש התביעה מבוטח בביטוחי רכוש על רכבים אחרים, שאינם נזקי זדון או דמי חסות.
- 5.3. מגיש התביעה הצהיר והוכיח עמידה בתנאים מקובלים של הפחתת סיכון ולחילופין אמצעים להפחתת נזק זדון כפי שנדרשו מחברת הביטוח (טרם החרגת נזקי זדון).
- 5.4. מגיש התביעה היה מבוטח על נזקי זדון בתקופה כלשהי בשלוש השנים שקדמו ליום פרסום נהל זה והוכיח כי פנה לחידוש הביטוח וסורב.
- 5.5. מגיש התביעה עונה על הגדרת "ניזוק".
- 5.6. נזקי דמי החסות נגרמו לניזוק בתקופת הפיילוט.
- 5.7. התביעה היא אך ורק בגין נזק למבנה או חפץ ביתי, למלאי וציוד עסקי.
- 5.8. התביעה הוגשה תוך שבעה ימים מיום קרות הנזק.
- 5.9. מגיש התביעה הגיש תלונה במשטרה בשל הנזק שנגרם טרם הגשת התביעה לפיצוי.
- 5.10. מגיש התביעה העביר למשטרה את כל המידע שברשותו הקשור לעבירת גביית דמי חסות והצהיר שימשיך לשתף פעולה עמה לכל אורך ההליך הפלילי.
- 5.11. מגיש התביעה הצהיר כי הוא מאשר העברת מלוא המידע שבידי המשטרה בנוגע לתלונה שהגיש והמצאת המסמכים שיתבקשו במידת הצורך מהמנהל לצורך הכרעה בתביעה.
- 5.12. אושר על-ידי המשטרה שמדובר בנזק דמי חסות לבעל העסק, בהתאם להנחיה שתקבע ע"י המשטרה. האישור כאמור ייעשה באמצעות טופס ייעודי שייחתם על-ידי קצין אח"מ מרחבי או ראש מפלג או מפקד בדרגת סנ"צ ביחידות מחוזיות ולהב.
- 5.13. מגיש התביעה אישר את כל ההצהרות שבתהליך הגשת התביעה.
- 5.14. המנהל אישר כי שוכנע שמדובר בנזקי דמי חסות כהגדרתם בנהל זה ולאחר שקיבל לעיונו את כל החומרים שנדרשים לצורך הכרעה בתביעה מהניזוק וממשטרת ישראל.

משרד האוצר

6. הבהרות

- 6.1. אופן הגשת התביעה ושלבי הטיפול בה יעשה בהתאם לנוהל התפעולי שפרסמה רשות המסים (יש להוסיף לינק לדף השירות ולנוהל).
- 6.2. הפיצוי הנו בגין נזק ישיר בלבד לרכוש בעל העסק של הנפגע או לבית בבעלותו ואינו כולל נזק עקיף מכל סוג שהוא, לרבות נזקי צד ג'.
- 6.3. הפיצוי יחושב בהתאם לכללי הפיצוי שבחוק מס רכוש, תקנות מס רכוש ותקנות חפצים ביתיים. בכלל זה, על הפיצוי יחולו תקרת פיצוי לתכולה ביתית שבתקנות חפצים ביתיים והחרגת פיצוי בשל נזק לחפצי אומנות, תכשיטים וכסף מזומן. על אף האמור, הוראות תקנה 3 לתקנות חפצים ביתיים לא תחול לגבי תביעות לפי נוהל זה.
- 6.4. לעניין הסכום לפיצוי, עם תום תקופת הפיילוט תיעשה הערכה של כלל התביעות המזכות לתשלום לפיצוי (להלן – **הסכום המוערך הכולל לפיצוי**); ככל שימצא שהסכום הכולל המוערך לפיצוי עולה על סך התקציב שהוקצה לאותה תקופה, יוכפל הסכום לפיצוי לכל נזק ביחס שבין הסכום הכולל לפיצוי בתקופה לבין התקציב שהוקצה לתקופה. לא ישולמו פיצויים עד לסיומה של בחינה כאמור בסעיף קטן זה.
- 6.5. הפיצוי הנו אך ורק בגין נזק שאירע בשטחי מדינת ישראל, לרבות בשטח C כהגדרתו בהסכם הביניים הישראלי – פלסטיני בדבר הגדה המערבית ורצועת עזה. למען הסר ספק, הפיצוי אינו חל על נזקים בשטחים שאינם מהווים חלק משטחי מדינת ישראל כאמור.
- 6.6. למנהל קרן הפיצויים ברשות המיסים סמכות לתקן את החלטתו תוך 4 שנים מיום נתינתה אם התגלו עובדות חדשות אם או אם גילה כי נפלה בה טעות.
- 6.7. בחינת העמידה בתנאי הזכאות לפיצוי מבוססת, בין היתר, על הצהרות ומסמכים שיגיש הניזוק ואשר יצהיר על נכונותם. מסירת הצהרות שאינן אמת יחייבו החזר הפיצוי ויביאו לנקיטת האמצעים הקבועים בדין להחזר הפיצוי, מבלי לגרוע מכל סמכות אחרת הקיימת בדין לעניין זה.